Syllabusi për lëndën: Kriminologjia me Penologji

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	**Fakulteti Juridik**
Titulli i lëndës:	**Kriminologjia me Penologji**
Niveli:	**Bachelor**
Statusi lëndës:	**E obliguar**
Viti i studimeve:	**Viti IV, Semestri VII**
Numri i orëve në javë:	**3+1**
Vlera në kredi – ECTS:	**6**
Koha / lokacioni:	**E hënë, ora: 9.00-12.00 dhe 12.00-15.00.**
Viti akademik	**2017/2018**
Mësimdhënësi i lëndës:	**Dr.sc.Rexhep Gashi, profesor i rregullt**
Detajet kontaktuese:	**Email: rexhep.gashi@uni-pr.edu**
Përshkrimi i lëndës	Lënda e Kriminologjisë me Penologji përfshinë trajtimin e problemeve themelore të shkencës së Kriminologjisë dhe të Penologjisë bashkëkohore. Në kuadër të saj paraqiten dhe analizohen njësitë e zgjedhura mësimore që lehtësojnë arritjen e njohurive themelore dhe të avancuara për studentë siç janë:Kuptimi dhe lënda e studimit; metodologjia dhe metodat shkencore; historiku i mendimeve kriminologjike; fenomenologjia e kriminalitetit si dhe etiologjia e kriminalitetit. Po ashtu, në kuadër të kësaj lënde trajtohen edhe problemet që kanë të bëjnë me Penologjinë apo Të drejtën e ekzekutimit të sanksioneve penale, siç janë: Kuptimi dhe lënda e studimit; zhvillimi historik i reagimit ndaj kriminalitetit; sanksionet penale dhe ekzekutimi i tyre; problemet themelore të ekzekutimit të sanksioneve penale, procesi i riedukimit të personave të dënuar etj.
Qëllimet e lëndës:	Kjo lëndë mësimore ka për qëllim përgatitjen dhe aftësimin e studentëve, si jurist të ardhshëm, e sidomos të atyre që punojnë në organet e judikaturës penale (polici, prokurori, gjykata, burgjet, qendrat e paraburgimit, institucionet edukativo-korrektuese, spitalet e burgjeve etj., si dhe në organet e tjera që merren me këtë problematikë), që të përdorin me sukses njohuritë e fituara të fushës kriminologjike dhe penologjike që kanë të bëjnë me format dhe shkaqet e paraqitjes së kriminalitetit dhe me zbatimin e mjeteve

	dhe metodave bashkëkohore në procesin e risocializimit të personave të dënuar dhe parandalimin e suksesshëm të kriminalitetit në përgjithësi.
Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas përfundimit të studimit të kësaj lënde, studenti do të jetë në gjendje që: 1. Të jetë i kompletuar me njohuritë themelore të lëndës së Kriminologjisë me Penologji; 2. Të përcjellë dhe krahasojë rezultatet e arritura shkencore në fushën e Kriminologjisë me Penologji dhe të përdorë këto rezultate në procesin e luftimit dhe parandalimit të kriminalitetit; 3. Të kuptojë dhe përshkruaj me sukses nocionet themelore që kanë të bëjnë me format, shkaqet dhe parandalimin e kriminalitetit si dhe me mjetet e metodat në procesin e risocializimit të personave të dënuar; 4. Të zbatojë njohuritë dhe rezultatet e shkencës së Kriminologjisë me Penologji në praktikën e luftimit dhe parandalimit të suksesshëm të kriminalitetit.

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	**Orë**	**Ditë/javë**	**Gjithësej**
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Punë praktike	-	-	-
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	10 min.	15	1.5
Ushtrime në teren	-	-	-
Kollokfiume,seminare	1	2	2
Detyra të shtëpisë	-	-	-
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	3	15	45
Përgaditja përfundimtare për provim	6	5	30

Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	4	2	8
Projektet,prezentimet ,etj	3	2	6
Totali			**152.5 orë**
Metodologjia e mësimëdhënies:	Metodologjia e mësimdhënies do të përfshijë: **-Ligjërata interaktive:** Në pjesën më të madhe të kohës do të organizohen ligjërata interaktive që d.m.th. se përveç ligjërimit nga ana e mësimdhënësit, kyçen edhe studentët, qoftë duke pyetur apo edhe duke diskutuar dhe këmbyer mendimet e tyre lidhur me çështjet tematike që janë objekt i ligjëratës. - **Punimet seminarike:** Studentët do të kenë mundësi të përcaktohen për ndonjë temë apo punim seminarik, ku para fillimit të punës së tyre, atyre u ofrohen udhëzimet elementare lidhur me hartimin e punimeve të tilla, dhe pas përfundimit të tyre ata kanë mundësi të prezantimit para studentëve të tjerë të rezultateve të punimeve të këtilla, ku edhe do të zhvillohen debate lidhur me temat e trajtuara. **- Ndarja në grupe të vogla të studentëve:** Do të bëhet përpjekje në aplikimin e punës grupore me studentë, ku ata ndahen në grupe të vogla me qëllim të debatimit dhe kyçjes së këtyre grupeve në trajtimin e temave të ndryshme që do të jenë objekt i ligjërimit. **- Vizitat në institucionet korrektuese:** Si pjesë e punës praktike me studentë do të jetë edhe organizimi i vizitave në ndonjë institucion korrektues të Kosovës apo jashtë saj, ku studentët do të njihen me praktikën e ekzekutimit të dënimeve dhe trajtimin e të dënuarve. - **Zbatimi i metodave bashkëkohore të ligjërimit:** Gjatë punës me studentë do të përdoren metoda dhe teknika të tjera dhe bashkëkohore të ligjërimit të cilat do të jenë në funksion të shpjegimit të problemeve themelore kriminologjike dhe penologjike në mënyrë që studentët të kenë mundësi të kyçen pa probleme në nxënien dhe		

	përvetësimin e materies që është objekt trajtimi.
Metodat e vlerësimit:	*Vlerësimi i studentëve bazohet në format e fitimit të pikëve të shprehura në % si vijon:* -Vlerësimi i parë intermediar……………….20% -Vlerësimi i dytë intermediar……………....15% - Punimi seminarik…………………………10% -Vijimi i rregullt dhe pjesëmarrja aktive….…5% -Provimi final………………………………50% -Totali……………………………………..100% **Përshkrimi i sistemit të notimit:**

Nota	ECTS nota	Pike	Përkufizimi
10	A	91–100 %	**SHKËLQYESHËM-** njohuri të shkëlqyeshme me vetëm disa gabime minore
9	B	81 – 90 %	**SHUMË MIRË** – mbi mesatare standarde,por me disa gabime
8	C	71 – 80 %	**MIRË** – rezultat në përgjithësi i mire me disa gabime që vërehen
7	D	61 – 70 %	**KËNAQSHËM** – mire, por me mjaft gabime
6	E	51 – 60 %	**MJAFTON** – rezultatet plotësojnë kriteret minimale
5*	FX	40 – 50 %	**DOBËT**– kërkohet edhe pak punë nga studenti për të fituar kreditë
5	F	00 - 39 %	**DOBËT** – kërkohet shumë punë për të fituar kredi

Literatura	
Literatura bazë:	Dr.Ragip Halili, *Kriminologjia*, Prishtinë, 2016; Dr.Ragip Halili, *Penologjia-E drejta e ekzekutimit të sanksioneve penale*, Prishtinë, 2014; Dr.Rexhep Gashi, *Ekzekutimi i dënimit me burgim në Shqipëri,* Prishtinë, 2001; *Ligji nr.04/L-149 Për ekzekutimin e sanksioneve penale,* 2013; *Kodi nr.03/L-193 I Drejtësisë për të Mitur*, 2010.
Literatura shtesë:	**-Abadinsky, H.:** *Organized Crime,* tenth edition, Wadsworth, USA, 2013. **-Ashworth, A.:** *Sentencing and Criminal Justice,* Cambridge University Press, 2005. **-Barnes, H.E., and Teeters, N.K.:** *New Horizons in Criminology (The American Crime Problem),* Prentice-Hall, INC, New York, 1945. **-Brown, S. etj:** *Criminology – Explaing Crime and*

	Its Context, USA,1991. **-Bottoms, A. etj.:** *Alternatives to Prison*, Willian Publishing, 2004. **-Blomberg, G. Th. – Lucken, K**.: *American Penology (A History of Control*), New York, 2000. **-Cote, S.:** *Criminological Theories, (Bridging the Past to the Future)*, Sage Publications, 2002. **-Coyle, A.:** *Understanding prisons*, Open University Press, London, 2005. **-Elezi, I.:** *E drejta penale, pjesa e posaçme*, Tiranë, 2016. **-Gillin, L.J.:** *Criminology and Penology*, New York-London, 1945. **-Gashi, R.:** *Politika ndëshkimore ndaj delikteve të gjakut në Kosovë gjatë periudhës 1980-1989,* Prishtinë, 2003. **-Gashi, R**.: *Ekzekutimi i dënimve alternative,* Prishtinë, 2013. **-Gashi, R.:** *Krimi i organizuar,* Prishtinë, 2014 **- Gashi, R.:** *Krimi i jakës së bardhë*, Prishtinë, 2012. **-Gashi, R., Ademi, M.:** *Probation in Europe – Kosovo*, botuar nga: Confederation of European Probation (CEP), fq.40, online: http://www.cep-probation.org/default.asp?page_id=157&map_id=152. **-Gashi, R.:** *Criminological views and informal responses to the Racak massacre according to Albanian customary law and the principles of international law – Albanian perspective*, Restoring Justice after Large-scale Violent Conflicts *(Kosovo, DR Congo and the Israeli-Palestinian case,)* Ivo Aersten etc. (eds.), Willan Publishing, Cullompton, Devon, 2008, pp. 130-156; ISBN 978-1- 84392-302-2 hardback. **-Hagan, F.E.:** *Research Methods in Criminal Justice and Criminology,* Boston- New York- San Francisco, 2003. **-Hysi, V.:** *Kriminologjia*, Tiranë, 2010. **-Hysi, V.:** *Penologjia*, Tiranë, 2015. **-Ignjatović, Dj.:** *Kriminologija*, Beograd, 2016. **-Ignjatović, Dj.:** *Pravo izvršenje krivićnih sankcija,* Beograd, 2014. **-Ignjatović, Dj., Škulić, M.:** *Organizovani*

	kriminalitet, Beograd, 2012. - **Korn, R.K., McCorkle, Ll.W.:** *Criminology and Penology,* USA, 1964. - **Lyman D.M-Potter W.G.,** *Organized Crime,* Prentice Hall, 2011. -**Mannheim, H.:** *Pioneers in Criminology*, Patterson Smith, 1972. - **McLaughlin, E., Muncie, J.:** *The Sage Dictionary of Criminology*, London-Thosand Oaks-New Delhi, 2001. -**Maguire, M. etj:** *The Oxford Handbook of Criminology,* Oxford University Press, 2002. -**Morris N. – Rothman D.J.:** *The Oxford History of the Prison*, New York-Oxford, 1998. -**Singer, M. etj:** *Kriminologija*, Zagreb, 2002. -**Siegel, L.J**. etj.: *Juvenile Delinquency, Theory, Practice, and dhe Law*, Thomson&Wadsworth, 2006. -**Siegel, L. J:** *Criminology (theories, patterns, and typologies*), 2007, Belmont, USA. -**Sutherland, E.D., Cressey, D.R.:** *Principles of Criminology,* Chicago- Philadelphia-New York, 1960. -**Salihu, I.:** *E drejta penale, pjesa e posaçme,* Prishtinë, 2014. -**Salihu, I., Zhitija H., Hasani, F.:** *Komentari i Kodit Penal të Republikës së Kosovës*, Prishtinë, 2014. -**Sheley, J. F.:** *Criminology – A Contemporary Handbook*, Wadsworth, USA, 2000. -**Schmalleger, F.:** *Criminology Today (An integrative introduction),* Pearson, 2009. -**Vold, G.B. etj.:** *Theoretical Criminology*, Oxford University Press, N.York-Oxford, 2002. -**Wickman, P., Whiten, Ph.:** *Criminology – Perspectives on Crime and Criminality*, D.C. Heath and Company, 1980. -*Kodi Penal i Republikës së Kosovës***,** Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.19, Prishtinë, 2012. -*Kodi i Procedurës Penale të Kosovës,* Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.37, Prishtinë, 2012. - *Ligji i ekzekutimit të sanksioneve penale i RSS-së dhe KSA-ve i vitit 1977.* -*Rregullat evropiane të burgut të Këshillit të Evropës të vitit 1987.* -*Tërësia e Rregullave minimum për trajtimin e burgosurve të vitit 1955*.

Plani i dizejnuar i mësimit:	
Java	**Ligjerata që do të zhvillohet**
Java e parë:	- Kuptimi dhe lënda e studimit të Kriminologjisë: - Kuptimi i shkencës së Kriminologjisë; - Lënda (objekti) i Kriminologjisë; - Evidencat statistikore mbi kriminalitetin; - Llojet e evidencave statistikore mbi kriminalitetin. -Problemi i evidencave statistikore
Java e dytë:	- Kuptimi i Fenomenologjisë kriminale; - Vëllimi dhe struktura e kriminalitetit; - Disa veçori themelore të kriminalitetit; - Format e manifestimit të kriminalitetit; - Kriminaliteti profesional dhe veçoritë themelore të tij; - Kriminaliteti i "Jakës së bardhë". - Kriminalitetit i organizuar dhe veçortië kryesore të tij.
***Java e tretë*:**	- Kriminaliteti politik; - Terrorizmi politik; - Kriminaliteti kundër lirive dhe të drejtave të njeriut; - Krimet kundër njerëzimit dhe të drejtës ndërkombëtare; - Kriminaliteti i dhunës; - Kriminaliteti seksual apo dhuna seksuale; - Kriminaliteti ekonomik.
Java e katërt:	- Kriminaliteti kundër pasurisë; - Kriminaliteti kompjuterik ose me kompjuter; - Kriminaliteti kundër ambientit ose ekologjik; - Kriminaliteti në trafik –komunikacion; - Delikuenca e të miturve; - Recidivizmi (përsëritja e sjelljeve kriminale).
Java e pestë:	- Kuptimi dhe roli i faktorëve kriminogjen (etiologjisë kriminale); - Faktorët e jashtëm (objektivë) të kriminalitetit; - Kuptimi dhe ndarja e faktorëve objektivë; - Faktorët ekonomiko-shoqërorë. - Industrializimi, urbanizimi dhe kriminaliteti - Migrimi i njerëzve dhe kriminaliteti i të huajve - Krizat, depresionet ekonomike dhe kriminaliteti - Varfëria dhe kriminaliteti -Papunësia dhe kriminaliteti -Kushtet e vështira të banimit dhe kriminaliteti

	-Profesioni-mjeshtria dhe kriminaliteti.
***Java e gjashtë*:**	- Faktorët ideo-politikë të kriminalitetit - Konfliktet politike dhe kriminaliteti - Konfliktet kulturore dhe kriminaliteti; - Lufta dhe kriminaliteti; - Arsimimi dhe kriminaliteti; - Mjetet e komunikimit publik – masmedia dhe kriminaliteti; - Religjioni dhe sektet ekstreme si faktorë kriminogjenë. - Faktorët mikrogruporë të kriminalitetit; - Familja si faktorë kriminogjenë; - Shkolla dhe ambienti shkollorë si faktorë kriminogjenë; - Mjedisi shoqërorë – ambienti social si faktorë kriminogjenë;
Java e shtatë:	- Faktorët sociopatologjik të kriminalitetit - Prostitucioni dhe kriminaliteti; - Patologjia seksuale dhe kriminaliteti. - Alkoolizmi dhe kriminaliteti; - Narkomania dhe kriminaliteti; - Bixhozi dhe kriminaliteti; - Bredhja, lëmosha dhe kriminaliteti; - Dukuria e AIDS-it dhe kriminaliteti; - Dukuria e vetëvrasjeve; - Hakmarrja dhe gjakmarrja.
Java e tetë:	- Faktorët e brendshëm (subjektivë) të kriminalitetit; - Vetitë dhe baza psikike e personalitetit dhe kriminaliteti; - Çrregullimet mentale dhe kriminaliteti; - Neuroza dhe kriminaliteti - Psikopatitë dhe kriminaliteti - Psikozat dhe kriminaliteti - Vlerësimi i parë intermedial.
Java e nëntë:	- Kuptimi i Penologjisë (E drejta e ekzekutimit të sanksioneve penale); - Lënda e Penologjisë; - Metodat e Penologjisë; - Raporti i Penologjisë me shkencat e tjera.
Java e dhjetë:	- Karakteri dhe llojet e sanksioneve penale para paraqitjes së dënimit me burgim; - Llojet e dënimeve para paraqitjes së dënimeve me burgim; - Dënimet me burgim dhe ekzekutimi i tyre; - Paraqitja e dënimeve me burgim dhe burgjet e para; - Faktorët që kanë ndikuar në paraqitjen e dënimit me burgim;

	- Format e dënimeve me burgim dhe transformimi i tyre;
***Java e njëmbedhjetë*:**	- Sistemet kryesore të ekzekutimit të dënimit me burgim; - Kuptimi dhe llojet; - Sistemi i burgut kolektiv; - Sistemi i izolimit apo i qelisë; - Sistemi i heshtjes ose i Obërnit; - Sistemi progresiv; - Sistemi i pikëve apo i Makonakut - Sistemi i klasifikimit ose i Gjenevës; - Sistemi modern ose bashkëkohorë.
***Java e dymbëdhjetë*:**	- Ekzekutimi i dënimeve me burgim dhe tretmani i të burgosurve; - Procesi i riedukimit dhe riintegrimit; - Trajtimi i të dënuarve si kusht për riintegrimin e tyre; - Individualizimi i trajtimit të personave të dënuar; - Observimi dhe studimi i të dënuarve. - Klasifikimi i personave të dënuar; - Klasifikimi dhe kategorizimi i institucioneve korrektuese;
***Java e trembëdhjetë*:**	- Mjetet dhe metodat e tretmanit të personave të dënuar - Kuptimi, rëndësia dhe llojet e tyre; - Puna e personave të dënuar; - Puna e personelit penitensiar me personat e dënuar; - Metodat e tretmanit grupor me personat e dënuar; - Vetëorganizimi i personave të dënuar; - Arsimimi dhe ngritja profesionale e personave të dënuar; - Aktivitetet kulturore, zbavitëse dhe sportive me të dënuar. - Organizimi i ekzekutimit të sanksioneve penale; - Struktura e organeve dhe shërbimeve kryesore mbi ekzekutimin e sanksioneve penale; - Struktura dhe organizimi i brendshëm i institucioneve korrektuese.
***Java e katërmbëdhjetë*:**	- Pozita e personave të dënuar gjatë qëndrimit në institucionet korrektuese; - Fillimi i ekzekutimit të dënimit me burgim dhe burgim të përjetshëm; - Rastet e shtyrjes së fillimit të ekzekutimit të dënimit me burgim; - Pranimi i personave të dënuar me burgim në institucione; - Vendosja, ushqimi dhe veshëmbathja e të dënuarve; - Të drejtat e personave të dënuar gjatë qëndrimit në institucionet korrektuese;

	- Benificionet e personave të dënuar; - Detyrimet e personave të dënuar; - Ruajtja e rendit dhe disiplinës në institucionet korrektuese; - Transferimi, pezullimi dhe lëshimi në liri i personave të dënuar; - Lirimi me kusht i të dënuarve; - Ekzekutimi i dënimeve alternative;
***Java e pesëmbëdhjetë*:**	- Ekzekutimi i sanksioneve penale ndaj të miturve; - Ekzekutimi i masave edukative ndaj të miturve; - Ekzekutimi i dënimeve ndaj të miturve; - Vlerësimi i dytë intermediar (ora e dytë).

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
Studentët gjatë procesit të mësimit, provimeve, por edhe gjatë pranisë së tyre në fakultet duhet pasur kujdes që: - të respektojnë mësimëdhënësin dhe personelin joakademik të universitetit; - mos të pengojnë procesin mësimor; - të dëgjojnë me kujdes si mësimëdhënësit ashtu edhe kolegët e tyre; - mos të përdorin ushqim, pije, goma përtypëse në sallë të mësimit; - mos të përdorin telefonat mobil në sallë të mësimit; - të hyjnë me kohë në sallë të mësimit; - mos të kopjojnë gjatë provimit dhe testimeve të tjera**.**